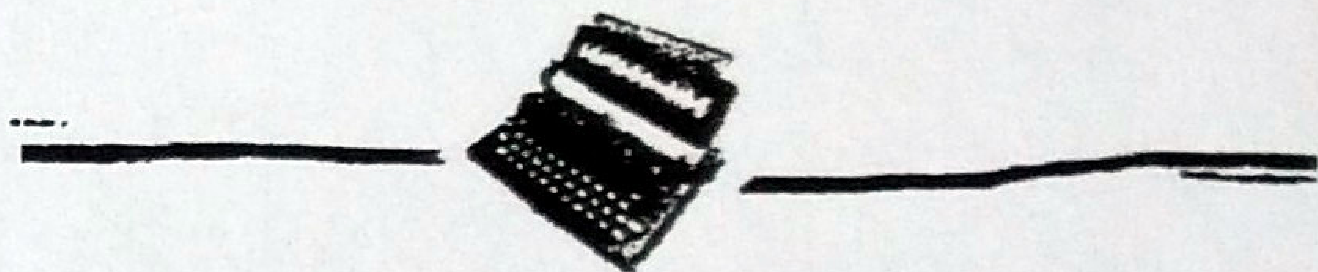
GEWAPENDE VREUGDE

LA GIOIA ARMATA

Deze pagina opzettelijk leeg gelaten

INLEIDING

Dit boek werd geschreven in 1977 op het hoogtepunt van de revolutionaire strijd die op dat moment plaatsvond in Italië. Deze, nu grondig gewijzigde context, moet in rekening gebracht worden wanneer men het vandaag leest.

De revolutionaire en ook de anarchistische beweging was op dat moment in volle ontwikkeling en alles leek mogelijk tot en met de veralgemening van de gewapende confrontatie.

Tegelijkertijd was het noodzakelijk dat de beweging zich wapende tegen het gevaar van de specialisering en militarisering, die een beperkte minderheid van militanten wilde opleggen aan de tienduizenden kameraden die met alle mogelijke middelen streden tegen de repressie en de — weinig indrukwekkende — pogingen van de staat om het beheer van het kapitaal te herstructureren.

Dat was niet enkel de toenmalige situatie in Italië; gelijkaardige ontwikkelingen vonden eveneens plaats in Duitsland, Frankrijk, Groot-Brittannië en elders.

Het leek toentertijd essentieel dat de vele, dagdagelijkse acties die uitgevoerd werden tegen machtspersonen en machtsstructuren niet in het vaarwater terechtkwamen van de planmatige logica van gewapende partijen als de Italiaanse Rode Brigades.

Dat is de geest waarin het boek geschreven werd.

Het boel wil aantonen hoe een bevrijdende en vernietigende praktijk kan ontstaan uit een vreugdevolle strijdlogica, wars van de dodelijke, schematische starheid die een richtinggevende groep zou opleggen.

Sommige van de voornoemde problemen stellen zich niet langer. Ze werden opgelost door de harde lessen van de geschiedenis. De ineenstorting van het bestaande socialisme wiste de leidinggevende ambities van marxisten allerhande voorgoed uit.

Aan de andere kant heeft deze ineenstorting het verlangen naar vrijheid en anarchistisch communisme niet uitgedoofd, maar veeleer aangewakkerd. Vooral onder jonge generaties vindt dit verlangen haar weg. Vaak gebeurt dit zonder dat men een beroep doet op de traditionele symbolen, slogans en theorieën van het anarchisme, vanuit een verstaanbare, maar daarom nog niet gerechtvaardigde vrees voor ideologie.

Op die manier is dit boek opnieuw actueel geworden, zij het op een andere manier. Niet als een kritiek op de loodzware, monopoliserende structuur, die niet meer bestaat (het Sovjet-communisme), maar als een leidraad voor individuen op hun vreugdevolle weg naar de vernietiging van al wat hen onderdrukt en reguleert.

Vooraleer af te sluiten, moet ik nog vermelden dat het Italiaanse hooggerechtshof bevolen heeft tot de verbranding van dit boek. Al de bibliotheken die er een kopij van bezaten, kregen een brief van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, die hen opdroeg de exemplaren te verbranden. Meer dan één bibliothecaris weigerde dit fascistoïde inquisitiebevel uit te voeren, maar het boek kan bij wet niet geraadpleegd worden. Om dezelfde reden kan het ook niet legaal verspreid worden in Italië en werden verschillende exemplaren in beslag genomen tijdens een daarvoor opgezette reeks van huiszoekingen.

Ikzelf werd tot achttien maanden gevangenisstraf veroordeeld voor het schrijven van het boek.

Alfredo M. Bonanno

Catania, 14 juli, 1993

Deze pagina opzettelijk leeg gelaten

1

De Parijse revolutie van 1848 was een vakantie zonder begin of einde.
Bakoenin

Waarom toch hebben die beste kinderen Montanelli in de benen geschoten? Was het niet beter geweest een kogel door zijn hoofd te jagen? Natuurlijk was dat beter geweest, maar het zou ook zwaarder, meer wraakzuchtig en macaber geweest zijn. Een monster als Montanelli lamleggen, kan een dieperliggende, meer betekenisvolle reden hebben; een reden die verder gaat dan wraak of bestraffing voor zijn verantwoordelijkheid als fascistisch journalist en lakei van de bazen.

Door hem te verlammen, hebben ze hem gedwongen kreupel te lopen. Ze hebben hem tot herinnering veroordeeld. Bovendien komen er geen stukjes hersenen uit de ogen geschoten van iemand die hem lamlegt.

De kameraad die elke ochtend de mist in wandelt om zich naar de verstikkende atmosfeer van de fabriek of het kantoor te begeven, waar ze wederom dezelfde gezichten zal zien (de ploegbaas, de tijdmeter, de spion van het moment, de workaholic-met-zeven-kinderen-onder-zijn-hoede...), die kameraad voelt de nood aan revolutie. Zij voelt de nood aan strijd en fysieke, zelfs dodelijke confrontatie. Maar diezelfde persoon wil ook hier-en-nu wel wat vreugde in haar leven. In haar verbeelding voedt ze de drang naar vreugde ook terwijl ze met hangend hoofd haar weg vervolgt, urenlang op treinen en trams vertoeft en verstikt in de zinloze dagdagelijksheden op kantoor of tussen de nutteloze grendels die de mechanismen van het kapitaal bijeenhouden.

Be-loon-de vreugde, vrije weekeindjes of jaarlijkse vakanties, betaald door de baas; het is alsof men betaalt om de liefde te bedrijven. Het lijkt op het origineel maar er ontbreekt iets.

Honderden theorieën liggen opgestapeld in boeken, pamfletten en revolutionaire papers. We moeten dit of dat doen, de dingen zien zoals deze of een andere klassieker ze zag, omdat zij de ware interpretatoren zijn van si of la uit

het verleden, omdat zij de verstikkende volumes van de klassiekers met hoofdletters gevuld hebben.

Zelfs de noodzaak ze bij de hand te hebben, maakt deel uit van de liturgie. Ze niet in je bezit te hebben, zou een slecht teken zijn; het zou verdacht zijn. Je moet ze altijd bij de hand hebben. Zwaar als ze zijn, zou je ze wel eens in het gezicht van een of andere lastpost kunnen smijten. Dat zou dan geen nieuwe, maar toch een gezonde bevestiging kunnen zijn van de revolutionaire teksten uit het verleden (en het heden).

In deze boeken heeft men het nooit over vreugde. De soberheid van een klooster moet onderdoen voor de atmosfeer die van hun pagina's afdruipt. Hun auteurs, priesters van de wraakzuchtige revolutie, brengen hun tijd door met het afwegen van schuld en boete.

Bovendien hebben deze 'deernen in jeans' een eed van maagdelijkheid gezworen, die ze ook van anderen verwachten en aan anderen opleggen. Ze willen beloond worden voor hun offer. Eerst hebben ze immers de soezerige omgeving van hun oorspronkelijke klasse verlaten om vervolgens hun talenten ter beschikking te stellen van de onterfden. Ze hebben zich gewend aan het gebruik van woorden die niet de hunne zijn, aan vuile tafelkleedjes en onopgemaakte bedden, opdat iemand uiteindelijk naar hen zou luisteren.

Zij dromen van onberispelijke revoluties, netjes opgestelde principes en anarchie zonder onstuimigheid. Als de dingen ietwat anders uitdraaien, roepen ze, luid genoeg opdat de politie hen zou kunnen horen: 'provocatie!'

Revolutionairen zijn vrome mensen, de revolutie is dat niet.

2

Ik noem een kat een kat.
Boileau

Iedereen is wel bezorgd om het hoe en wat van de productie als revolutionair probleem. Niemand durft er echter op te wijzen dat het produceren zèlf een revolutionair probleem is. Als de productie ten grondslag ligt van de kapitalistische uitbuiting dan houdt een wijziging van de productiewijze niet meer in dan een wijziging in de wijze van uitbuiting.

Een kat blijft een kat, zelfs al verf je ze rood.

De producent is heilig. Handen af van de producent! Verhef zijn offer tot iets onaantastbaars in de naam van de revolutie en de kaarten zijn geschud.

"En wat zullen we eten?" zullen bezorgde mensen vragen. "Brood en garen" antwoorden de realisten, met het ene oog op de kookpot en het andere op hun pistool. "Ideeën", antwoordt de benevelde idealist, met het ene oog op het dromenboek en het andere op de menselijke soort.

Iedereen die raakt aan de productiviteit moet het bekopen.

Het kapitalisme en zij die het bestrijden zitten vredig naast elkaar op het lijk van de producent: de productie moet gaande blijven.

De kritiek op de politieke economie is een gemakkelijke rationalisatie van de productiewijze (door degenen die er de voordelen van genieten).

Alle anderen, zij die te lijden hebben onder de uitbuiting, moeten er maar op toezien dat het hen aan niets ontbreekt. Hoe zouden we anders kunnen leven?

De prins der duisternis tast in het duister, zelfs wanneer hij in het daglicht treedt. De vreugde verblindt hem. Ze vermoordt hem. Bijgevolg houdt hij zichzelf voor dat de vreugde een waanbeeld is en veroordeelt hij ze.

De weke, vetgemeste bourgeois wentelt zich in weelderige ijdelheid. Bijgevolg is alle genot zondig. Men kan toch niet onmogelijk genieten van dezelfde sensaties als de bourgeoisie en zo de gewaarwordingen van het producerende proletariaat verraden?

Fout. De bourgeois heeft er veel voor over om het proces van uitbuiting gaande te houden. Hij is niet minder gestresst en vindt nergens tijd voor vreugde. Zijn cruises zijn gelegenheden voor nieuwe investeringen, zijn geliefden zijn vijfde colonnes om informatie los te krijgen van zijn concurrenten.

De productiviteitsgod doodt zelfs zijn meest trouwe discipelen. Ruk hun hoofd eraf en niets dan een zondvloed aan vuilnis zal eruit opspuiten. De hongerige ellendeling koestert gevoelens van wraak wanneer hij de rijke ziet temidden van zijn vleiende entourage. Voor alles moet de vijand vernietigd worden. Maar red de buit. De welvaart mag niet vernietigd worden; ze moet gebruikt worden. Het doet er niet toe wat het is, welke vooruitzichten van tewerkstelling ze toestaat. Wat telt, is dat we de welvaart uit handen nemen van zij die eraan vasthouden, zodat iedereen er toegang toe krijgt.

Iedereen? Natuurlijk, iedereen.

En hoe zal dat gebeurden? Door middel van revolutionair geweld.

Goed geantwoord. Maar serieus nu, wat zullen we doen nadat we zoveel hoofden afgehakt hebben dat het ons gaat vervelen? Wat zullen we doen als we zelfs met lantaarns geen grondeigenaar meer vinden?

Dan zal de revolutie zegevieren. Ieder krijgt naar noden en draagt bij naar haar mogelijkheden. Wees op je hoede, kameraad. Dat antwoord ruikt naar boekenwijsheid. We hebben het nog altijd over productie en consumptie. We bevinden ons nog steeds op het domein van de productie. Rekenkunde geeft je een veilig gevoel. Twee en twee is vier. Wie zou die 'waarheid' durven betwisten? Getallen overheersen de wereld.

3

Als mensen het noodzakelijke niet bereiken,
nemen ze genoegen met het nutteloze.
Goethe

De mens heeft vele dingen nodig.

Doorgaans bedoelt men met die stelling dat de mens behoeften heeft, die ze moet bevredigen.

Op die manier wordt de mensen getransformeerd van historisch bepaalde eenheid tot een dualiteit (het samenvallen van middel en doel). De mens realiseert zich doorheen de bevrediging van haar noden (doorheen haar arbeid) en wordt zo een instrument van zijn eigen verwezenlijking.

Eender wie kan zien hoeveel mythologie verborgen zit in dergelijke stellingen. Als de mens zich onderscheidt van de natuur doorheen haar arbeid, hoe kan zij zich dan realiseren in de bevrediging van haar noden? Opdat dat zou kunnen gebeuren moet ze reeds mens geworden zijn en dus haar noden reeds hebben vervuld hebben. Wat dat weer betekent dat ze niet zou moeten werken. Koopwaren hebben een diepgaande symbolische inhoud. Ze worden een referentiepunt, een meeteenheid, een ruilwaarde. Het spektakel vangt aan. De rollen worden uitgeschreven en reproduceren zichzelf tot in het oneindige. De acteurs blijven hun stukken spelen, zonder opmerkelijke wijzigingen.

De bevrediging van noden wordt niet meer dan een reflex, een randfenomeen. Wat er echt toe doet, is de transformatie van de mens en al wat haar omringt tot "dingen". De natuur wordt een "ding". Doorheen haar gebruik, raakt ze gecorrumpeerd, net als de meest onontbeerlijke menselijke instincten. Er gaapt een afgrond tussen de natuur en de mens. Die kloof moet opgevuld worden en de uitbreiding van de koopwarenmarkt heeft zich op deze taak toegelegd. Het spektakel breidt zich uit, tot op het punt dat het zichzelf en haar contradicties verslindt. Podium en publiek komen in dezelfde dimensie terecht; ze stellen een hoger, meer verreikend niveau in van hetzelfde spektakel en dat proces herhaalt zich tot in de oneindigheid.

Iedereen die ontsnapt aan de koopwarencode wordt geen object en valt dus 'buiten' het spektakel. Ze worden nagewezen. Ze worden ingesloten door prikkeldraad. Als ze de globalisering of een andere vorm van systematisering weigeren, worden ze gecriminaliseerd. Ze zijn duidelijk gek! Het is verboden het illusoire te weigeren in een wereld die de werkelijkheid gebaseerd heeft op illusie en het concrete op het onwerkelijke.

Het kapitaal beheert het spektakel volgens de wetten van de accumulatie. Maar niets kan tot in het oneindige geaccumuleerd worden. Zelfs niet het kapitaal. Een absoluut kwantitatief proces is een illusie; een *kwantitatieve* illusie om precies te zijn. De bazen verstaan dat maar al te goed. De uitbuiting neemt net andere vormen en ideologische modellen aan om de accumulatie op *kwalitatief* verschillende manieren te garanderen. De uitbuiting kan zich niet oneindig voortbewegen op het kwalitatieve gebied.

Het tegenstrijdige en denkbeeldige karakter van dat proces zal het kapitaal eigenlijk worst wezen. Het is net die tegenstrijdigheid die het spektakel beheert en er regels van uitzet. Als het kapitaal illusie moet verkopen voor werkelijkheid en dat brengt geld in de lade, boeren we toch gewoon voort, zonder ons al te veel vragen te stellen. Het zijn de uitgebuitenen die de rekening betalen. Het is dus aan hen om de goocheltruc in te zien en zich zorgen te maken over wat nu wel en niet werkelijk is. Het kapitaal is best tevreden met de gang van zaken, zelfs al berust die op de grootste goochelshow ter wereld.

De uitgebuitenen voelen bijna nostalgie voor deze zwendelarij. Ze zijn gewend geraakt aan hun ketenen, ze zijn er zelfs aan gehecht geraakt. Nu en dan koesteren ze fantasieën over fascinerende opstanden en bloedbaden. Vervolgens laten ze zich weer inpakken door speeches van de nieuwe politieke leiders. De revolutionaire partij verheft het illusoire perspectief tot horizonten die het kapitaal zelf

nooit zou kunnen bereiken. De kwantitatieve illusie breidt zich verder uit.

De uitgebuitenen verenigen zich; ze tellen hun aanhangers en trekken hun besluiten. Felle slogans doen de bourgeoisie een ogenblik stotteren. Hoe groter de aantallen, hoe arroganter de leiders zich op de borst kloppen en hoe veeleisender ze worden. Ze tekenen grootse programma's uit voor de overname van de macht. Deze nieuwe macht spreidt zich uit over de ruïnes van de oude. Bonaparte's ziel lacht zelfvoldaan.

Vanzelfsprekend worden er grondige wijzigingen geprogrammeerd in de code van illusies. Maar alles blijft niettemin onderworpen aan de symboliek van de kwantitatieve accumulatie. De eisen van de revolutie nemen toe naar mate de militante krachten zich ontplooien. Op dezelfde manier moet de sociale winst, die de plaats ingenomen heeft van de private winst, toenemen. Op die manier treedt het kapitaal een nieuwe, illusoire en spectaculaire fase in. Oude noden dringen zich op onder nieuwe labels. De godheid van de productiviteit blijft onaangetast heersen.

Hoe goed voelt het niet om aan onze rangen te tellen? We voelen er ons door gesterkt. De vakbonden tellen hun leden, net als de partijen en de bazen. En wij doen net hetzelfde. We bidden rozenkransjes.

En wanneer we ophouden met tellen, proberen we ervoor te zorgen dat de zaken blijven zoals ze zijn. Als verandering dan geruisloos doorvoeren. Spoken laten zich gemakkelijk doorprikken.

Nu en dan komt de politiek te tonele. Het kapitaal vindt dan geniale oplossingen uit. Dan slaat de sociale vrede toe. De stilte van het kerkhof. De illusie verspreidt zich zo sterk dat het spektakel bijna alle beschikbare krachten opslorpt. Volledige stilte. Dan tonen de mankementen en de monotonie van de *mise-en-scène* zich. Het doek openbaart onverwachte scenario's. De kapitalistische machinerie

begint te haperen. Revolutionaire betrokkenheid wordt herontdekt. Het gebeurde in 1968. Ieder was met verbazing geslagen. Iedereen was woest. Overal zag men strooibriefjes en pamfletten, papers en boeken. Oude ideologische verschillen werden opgesteld als tinnen soldaatjes. Zelfs de anarchisten herontdekten zichzelf en die ontdekking verliep historisch, in overeenstemming met de noden van het ogenblik. Iedereen was vrij stompzinnig toen. Ook de anarchisten. Sommige mensen werden gewekt uit hun spectaculaire sluimer en merkten, in hun zoektocht naar ademruimte, de anarchisten op. "Eindelijk! Dat zijn de mensen die ik wil vervoegen."

Als snel merkten ze op dat ze een vergissing gemaakt hadden. Ook in die stroming verliepen de zaken niet zoals gewenst. Ook daar dwaasheid en spektakel troef. En dus verlieten ze het strijdperk. Ze sloten zichzelf in zichzelf op en vereenzaamden. Ze aanvaardden het spel van het kapitaal en als ze weigerden het te aanvaarden, werden ze verbannen, zélfs door anarchisten.

De machinerie van '68 leverde de perfecte burgers voor de nieuwe techno-bureaucratische staat. Maar ze heeft ook haar eigen vijanden voortgebracht. Het proces van kwantitatieve illusie werd doorheen de gebeurtenissen duidelijk. Enerzijds droeg dit besef bouwstenen aan voor een nieuw uitzicht van het koopwarenspektakel, anderzijds bleek er niet van te kloppen.

Het is op een frappante manier duidelijk geworden dat de confrontatie op het niveau van de productie ineffectief is. "Neem de fabrieken, de velden, de scholen en de buurten in zelfbeheer" zeiden de oude revolutionaire anarchisten. "We zullen alle gezag onderwerpen", voegden ze er aan toe. Maar ze raakten nooit aan de kern van het probleem. Hoewel ze zich maar al te goed bewust waren van de zwaarwichtigheid en de omvang van dat probleem, verkozen ze het te ontkennen en hun hoop te plaatsen in de creatieve spontaniteit van de revolutie. Tegelijkertijd wilden

ze echter wel de controle over de productie behouden. "Wat er ook gebeurt, welke creatieve vormen de revolutie ook uitdrukt, we moeten de productiemiddelen overnemen. Anders zal de vijand ons op dat domein de das omdoen." En dus begonnen ze allerhande compromissen te aanvaarden. Uiteindelijk creëerden ze een ander, niet minder macaber spektakel.

En de spectaculaire illusie heeft zo haar regels. Iedereen die er richting aan wil geven, moet die regels onderschrijven. Ze moeten ze kennen, toepassen en er trouw aan zweren. De eerste regel luidt dat de productie niets onaangeroerd laat. "Als je niet produceert, ben je geen mens en is de revolutie niet aan jou besteed. Waarom zouden we parasieten tolereren? Zouden we misschien in hun plaats moeten gaan werken? Zouden we, naast ons eigen onderhoud, ook in hun onderhoud moeten voorzien? Blijken al deze lieden met vage ideeën die alles naar hun zin willen hebben bovendien niet op 'objectieve' basis bruikbaar voor de contrarevolutie? Wel, als de kaarten zo liggen, kunnen we ze beter onmiddellijk te lijf gaan. We weten wie onze bondgenoten zijn en tot welk kamp we willen behoren. Als we ze de daver op het lijf willen jagen, waarom dan niet hier en nu, georganiseerd en in gesloten rangorde en dat niemand het aandurft zijn stinkvoeten op tafel te leggen of zijn broek te laten zakken."

"Laten we onze specifieke organisaties uit de grond stampen. Militanten trainen die de strijdtechnieken op de werkplaats onder de knie hebben. De producenten zullen de revolutie aanwakkeren, wij zullen er enkel op toezien dat ze niets dwaas uithalen."

Hoe fout is dat alles? Hoe zullen we voorkomen dat ze vergissingen maken? Op het spectaculaire organisatieniveau zijn er lieden die veel meer tumult maken dan wij. En ze hebben adem te over. Strijd op de werkvloer. Strijd voor de verdediging van jobs. Strijd voor productie.

Wanneer breken we eindelijk eens uit die cirkel?

Wanneer houden we op onze eigen staart af te bijten?

4

De misvormde vindt altijd spiegels die hem begeerlijk maken.
de Sade

De liefde voor de arbeid is ronduit waanzinnig!

Als een volleerd scenarist is het kapitaal erin geslaagd de uitgebuitenen te binden aan hun rol van uitgebuitene, de gehangene aan zijn touw en de slaaf aan zijn ketenen.

De verheerlijking van de arbeid heeft de nekslag geleverd aan alle revoluties uit het verleden. De beweging van de uitgebuitenen is gecorrumpeerd geraakt door de bourgeoisiemoraal van de productie, die er niet enkel tegengesteld, maar ook volledig vreemd aan is. Niet toevallig was de vakbond, door haar grote nabijheid tot de parkeerpunten van het productiespektakel, de eerste sector die gecorrumpeerd werd.

Het wordt tijd om tegenover het arbeidsethos, de esthetiek van de niet-arbeid te plaatsen.

We moeten, tegenover de bevrediging van opgelegde spektakelnoden, de bevrediging van de natuurlijke, menselijke noden plaatsen en deze noden zien in het licht van die ene, primaire nood: de nood aan communisme.

Op die manier kunnen we ons van de kwantitatieve waardering van noden losmaken. De nood aan communisme transformeert alle andere noden en de wijze waarop ze inwerken op de mens.

Doorgaans wordt de menselijke armoede — in werkelijkheid het resultaat van uitbuiting — gezien als de grondslag voor zijn toekomstige redding. Doorheen de hele geschiedenis ging het christendom hand in hand met revolutionaire bewegingen. We moeten lijden om toegang te krijgen tot het paradijs of een klassenbewustzijn te ontwikkelen dat ons naar de revolutie zal leiden. Zonder het arbeidsethos wordt het marxistische concept 'proletariaat' ronduit zinloos. Maar het arbeidsethos is een product van hetzelfde burgerlijke rationalisme dat de bourgeoisie toeliet de macht te verwerven.

Het corporatisme komt bovendrijven doorheen de mazen van het proletarische internationalisme. Iedereen voert strijd binnen zijn eigen sector. In het beste geval

contacteren ze, langs de vakbonden heen, gelijkaardige sectoren in andere landen. Tegenover de monolithische multinationals staan de monolithische internationale vakbonden. Laten we ons wijden aan de revolutie, maar de machinerie, het werktuig, dat mythische object dat de historische deugdzaamheid van de bourgeoisie reproduceert, hun in handen geven van het proletariaat. De erfgenamen van de revolutie zijn voorbestemd om de consumenten en protagonisten te worden van de kapitalistische spektakelstukken van morgen. Verheerlijkt op het moment van de revolte, zal de revolutionaire klasse ten onder gaan in de verheerlijking van de productie. Wanneer de uitgebuitenen ingesloten worden in een klasse zijn alle elementen van het spectaculaire reeds aanwezig, net als ze dat zijn voor de klasse van uitbuiters. De enige manier waarop de uitgebuitenen het wereldwijde project van het kapitaal kunnen ontvluchten, is door het werk, de productie en de politieke economie te weigeren.

Maar de weigering van de arbeid mag niet verward worden met "gebrek aan werk" in een samenleving als de onze, die gebaseerd is op dat gebrek. De gemarginaliseerden zoeken werk. Ze vinden het niet. Ze worden in getto's gesloten. Ze worden gecriminaliseerd. Dat alles wordt deel van het beheer van het productiespektakel zelf. Producenten en werklozen zijn even onmisbaar voor het kapitaal. Maar het evenwicht tussen beide is delicaat. Tegenstellingen breken open en brengen uiteenlopende crisissen met zich mee en het is in deze context dat de revolutionaire tussenkomst plaatsvindt.

De weigering en de vernietiging van de arbeid is dus een bevestiging van de nood aan niet-arbeid. De bevestiging van de mens als een wezen dat zich kan voortzetten en realiseren in niet-arbeid door de verscheidene sollicitaties waartoe dat niet-werk haar uitnodigt. De idee arbeid te vernietigen, lijkt absurd vanuit het gezichtspunt van de arbeidsethos. Maar hoe dan? Zoveel mensen zoeken werk,

zoveel mensen zijn werkloos en jij spreekt over de vernietiging van arbeid? Het Luddietenspoor wordt geroken en het boezemt alle revolutionairen-die-alle-klassiekers-gelezen-hebben angst in. Aan het rigide model van de frontale confrontatie met de kapitalistische krachten mag niet geraakt worden. Al de mislukkingen en de ellende uit het verleden zijn irrelevant, net zoals de schaamte en het verraad. Voorwaarts kameraden, er komen betere dagen, vooruit!

Het zou moeten volstaan, aan te tonen hoe het concept 'vrije tijd' (een tijdelijke opschorting van de arbeid) vandaag de dag gebruikt wordt om proletariërs te intimideren en terug te drijven in de verlammende atmosfeer van de klassenorganisaties (partijen, vakbonden en hun aanhangers). Het spektakel dat aangeboden wordt door de bureaucratische vrijetijdsorganisaties is doelbewust zo uitgekiend dat het zelfs de meest vruchtbare verbeelding lamlegt. Het vrijetijdsspektakel is niet meer dan een ideologische dekmantel; één van de vele elementen van de totaaloorlog die het spektakel voert.

De nood aan communisme transformeert dat alles. Doorheen de nood aan communisme wordt het negatieve aspect van de nood aan niet-arbeid (het verzet tegen de arbeid) omgezet in positief aspect: het individu kan dan volledig ter beschikking staan van zichzelf en de mogelijkheid aangrijpen zichzelf, wars van alle modellen, uit te drukken. Wars van álle modellen, zelfs van degene die fundamenteel en onmisbaar geacht worden, zoals het productiemodel.

Maar revolutionairen zijn plichtsgetrouwe lui. Ze hebben schrik om te breken met modellen; zeker met het revolutiemodel, dat een hindernis vormt voor de realisatie van de volle betekenis van het concept 'revolutie'. Ze hebben schrik om hun rol in dit leven te verliezen. Heb je ooit al een revolutionair ontmoet die geen revolutionair project had? Een goed gedefinieerd project dat glashelder

wordt voorgesteld aan de massa? Wat voor revolutionair zou men zijn, mocht men beweren het model zélf, de verpakking, het fundament van de revolutie te willen vernietigen? Door stokoude begrippen als kwantificering, klasse, project, model en historische taak aan te vallen, zou men wel eens verplicht kunnen zijn in de werkelijkheid te handelen; in alle bescheidenheid, net als alle andere mensen. Zoals miljoenen anderen, die de revolutie elke dag uitbouwen, zonder te wachten op tekens van de eindtijd. En dat vraagt een stevige portie moed.

Met strakke modellen en kwantitatieve spelletjes blijf je op het domein van het onwerkelijke. Je blijft je bewegen binnen het illusoire revolutionaire project, dat slechts een uitbreiding is van het kapitalistische spektakel. Door het productie-ethos af te zweren, kom je zonder omwegen in de revolutionaire werkelijkheid terecht.

Het is moeilijk om over dergelijke zaken te praten, omdat het geen zin heeft ze te vermelden in een verhandeling als deze. We slaan de bal mis als we deze problemen willen herleiden tot een volledige en sluitende analyse. Men zou dergelijke zaken misschien best kunnen bespreken in een informele discussie, waarin de subtiele magie van het woordspel vrije ruimte krijgt.

Het is een echte contradictie om serieus over vreugde te spreken.

5

Zomernachten wegen zwaar.
Men slaapt slecht in kleine kamers.
Het is de vooravond van de guillotine.
Zo d'Axa

De uitgebuitenen maken ook tijd voor spel. Maar hun spel heeft niets met vreugde te maken. Het is een macaber ritueel. Een wachten op de dood. Een opschorting van de arbeid als uitlaatklep voor het geweld dat tijdens de arbeid opgestapeld wordt. In de schijnwereld van de koopwaren wordt ook het spel een illusie. We beelden ons in dat we spelen, terwijl we eigenlijk enkel de rol die het kapitaal ons toeschreef in het eentonige blijven vertolken.

Wanneer we ons bewust worden van het uitbuitingsproces, voelen we in de eerst plaats wraakzucht en allerminst vreugde. Bevrijding wordt gezien als het herstellen van een evenwicht dat door het kapitalisme verstoord werd, niet als de komst van een wereld van spel en het afrekenen met een wereld van werk.

Dat is de eerst stap in de aanval op de bazen. De stap van onmiddellijk bewustzijn. Wat ons treft zijn de ketenen, de zweep, de gevangenismuren, de seksuele en raciale barrières. We willen afrekenen met dat alles. Dus bewapenen we ons en treffen de vijand om hem te doen boeten voor zijn verantwoordelijkheid.

Tijdens de nacht van de guillotine worden de fundamenten gelegd van nieuwe spektakels. Het kapitaal herwint aan kracht: eerst vallen de hoofden van de bazen, dan die van de revolutionairen.

Het is onmogelijk om de revolutie te maken met de guillotine alleen. Wraak is de wachtkamer van de macht. Iedereen die zich wil wreken heeft een leider nodig: een leider die hen naar de overwinning leidt en het gekwetste rechtvaardigheidsgevoel in ere herstelt. En eender wie om wraak roept, wil datgene in handen krijgen dat ontnomen werd. Tot en met de grootste abstractie: de winst.

"In de wereld van de toekomst zal iedereen werken." Fijn! Dan zullen we dus iedereen tot slaaf gemaakt hebben, behalve natuurlijk diegenen die de boel doen draaien: dat worden de nieuwe bazen.

"Wat er ook gebeurt, de bazen zullen moeten 'boeten' voor hun daden." Geen probleem! We zullen dus de christelijke ethiek van zonde, oordeel en herstel toevoegen aan de revolutie. Net als de koopmansbegrippen 'schuld' en 'boete'.

Het maakt allemaal deel uit van het spektakel. Als dergelijke zaken al niet rechtstreeks door de macht beheerd worden, zijn ze er toch uiterst vatbaar voor. Rolwissel is een bekende toneeltechniek.

Het zou op een moment noodzakelijk kunnen zijn om de klassenstrijd met de wapens van wraak en straf te voeren. Misschien zullen we wel niet over andere wapens beschikken. Dat zal dan het ogenblik van de guillotine zijn. Maar revolutionairen moeten zich bewust zijn van de beperkingen van zulke wapens. Ze zouden zichzelf, noch anderen voor de gek mogen houden.

Binnen het enge kader van een rationaliserende machine als het kapitalisme, zou het concept van een revolutie-van-de-wraak zelfs een onderdeel kunnen worden van het kameleonspektakel. De productiementaliteit lijkt een kind te zijn van de economische wetenschap, maar in werkelijkheid is ze gebaseerd op de bedriegelijke antropologie van de arbeidsverdeling.

Er ligt geen vreugde in arbeid, zelfs wanneer die arbeid in zelfbeheer genomen wordt. De revolutie kan niet herleid worden tot een eenvoudige reorganisatie van de arbeid. Dat alleen volstaat niet.

Er is geen vreugde in opoffering, dood en wraak. Er is ook niets vreugdevols aan, de rangen te tellen. De rekenkunde is een ontkenning van de vreugde.

Wie verlangt te leven, vervaardigt de dood niet. Een tijdelijke aanvaarding van de guillotine leidt tot haar institutionalisering. Maar tegelijkertijd omhelst niemand die het leven liefheeft, haar uitbuiters. Wie dat wel zou doen, zou het leven verwerpen en kiezen voor opoffering, zelfbestraffing, werk en dood.

Op het kerkhof van de arbeid hebben de eeuwen van uitbuiting zich opgestapeld tot een enorme berg van wraak. Op het topje van deze berg zitten de leiders van de revolutie in complete ongevoeligheid. Ze bestuderen hoe ze zoveel mogelijk voordeel kunnen halen uit deze ophoping van wraak. Het spoor van de wraak moet dus gericht worden tegen de belangen van de nieuwe machtsklasse. Symbolen en vlaggen. Slogans en ingewikkelde analyses. Het ideologische apparaat doet al het noodzakelijke.

Het arbeidsethos maakt dit alles mogelijk. Iedereen die geniet van haar werk en de productiemiddelen wenst over te nemen, wil niet dat dit blindelings gebeurt. Ze weten uit ervaring hoe goed de bazen zich organiseren om de uitbuiting werkbaar te houden. Ze denken dat een even sterke en volmaakte organisatie hun bevrijding mogelijk zal maken. Doe dus alles wat in je macht ligt om de productie te vrijwaren.

Wat een grotesk bedrog. Het arbeidsethos is de christelijke ethiek van de opoffering. De ethiek van de bazen, dankzij dewelke de slachtpartijen uit de geschiedenis elkaar met zorgwekkende regelmaat blijven opvolgen.

De aanhangers van het arbeidsethos kunnen niet begrijpen dat het mogelijk is *géén* meerwaarde te produceren; ze kunnen maar niet begrijpen dat je de meerwaarde kan weigeren en zo de strijd kan aangaan van het patronaat dat het hele westerse gedachtegoed overschaduwt.

Het is van wezenlijk belang dat men inziet dat het arbeidsethos het fundament is van het kwantitatieve revolutionaire project. Een discours dat tegen het arbeidsethos fulmineert, is ronduit absurd voor een revolutionaire organisatie die gericht is op numerieke groei.

De vervanging van het arbeidsethos door de esthetiek van de vreugde zal het leven niet doen stagneren, zoals

zovele bezorgde zielen beweren. Op de vraag "Wat zullen we eten?", kunnen we eenvoudigweg antwoorden: "Wat we produceren".

De productie zal echter niet langer de dimensie zijn, waarin de mens zichzelf realiseert. Deze zelfrealisatie zal plaatsvinden doorheen spel en vreugde. De mens kan dan produceren als iets dat onderscheiden is van de natuur en zich vervolgens verbinden met het product als iets dat zélf natuur is. Op die manier zal het mogelijk worden om de productie stop te zetten van zodra er genoeg is. Enkel de kracht van de vreugde zal onbegrensd zijn. Een kracht die zo onbekend is voor de beschaafde larven van ons tijdsgewricht. Een kracht die het creatieve potentieel van de revolutie ongekende proporties kan doen aannemen.

De sociale welvaart van een communistische wereld wordt niet gemeten aan de hand van de hoeveelheid winst, zélfs niet wanneer die winst in de handen is van een minderheid die zich de partij van het proletariaat noemt. Zo'n situatie reproduceert de macht en ontkent de diepste essentie van de anarchie. De communistische welvaart toont zich in het levenspotentieel dat op de revolutie volgt.

De kapitalistische winst moet vervangen worden door kwalitatieve, niet door kwantitatieve winst; een revolutie van het leven in plaats van een zuiver economische revolutie. Het productieve vermogen neemt dan de plaats in van de gekristalliseerde productie en de vreugde de plaats van het spektakel.

De weigering van het spectaculaire marktkraam van illusies, zal ook de uitwisseling van goederen veranderen. De ruil zal geen kwantitatieve verandering zijn, maar een echte kwalitatieve uitwisseling worden. De goederen zullen niet in omloop zijn als bedrieglijk verzakelijkte objecten, maar als dingen die (al dan niet) een betekenis hebben voor het leven. De betekenis moet het leven dienen en niet de dood. De dingen zullen zich dus beperken tot het eigenlijke

moment van de uitwisseling en hun waarde zal verschillen naargelang de situatie waarin die uitwisseling plaatsvindt.

Hetzelfde object zou totaal verschillende 'waarden' kunnen dragen. De 'waarde' van het object zal persoonlijk worden. Dat alles heeft geen uitstaans met de productie zoals we die kennen in een kapitalistische context. De ruil zélf zal eveneens een andere betekenis krijgen vanuit de weigering van onbeperkte productie.

Zaken als bevrijde of geïntegreerde arbeid (handen-hoofdarbeid) bestaan niet. Wat wel degelijk bestaat is de arbeidsverdeling en de verkoop van werkkrachten; wat wel bestaat is de kapitalistische productiewereld. De revolutie is de ontkenning van de arbeid en de bekrachtiging van de vreugde. Elke poging de idee van arbeid op te leggen ('eerlijk werk', werk zonder uitbuiting, werk in zelfbeheer waarbij de uitgebuitenen zich het hele productieproces toe-eigenen)

Het concept van zelfbeheerde productie is slechts geldig als strijdvorm tegen het kapitalisme.

Feitelijk is het concept niet lost te denken van het zelfbeheer van de strijd. Van zodra de strijd uitdooft, wordt zelfbeheer het beheren van je eigen uitbuiting. En eens de strijd op een overwinning uitdraait, wordt zelfbeheer overbodig, omdat de organisatie van de productie dan overbodig en contrarevolutionair wordt.

6

Zolang je zelf werpt, komt alles neer op vaardigheid en gemakkelijk gewin; pas wanneer je de bal moet vangen die de eeuwige speelkameraad naar je werpt, naar je middelpunt, met al haar kracht, in één van die bogen van grootse bruggenbouwers: pas dan getuigt het vermogen te vangen van kracht — niet jouw kracht, maar die van een wereld

Rilke

We zijn er allemaal van overtuigd dat we al vreugde ervaren hebben. Ieder van ons is ervan overtuigd dat ze, ten minste één keer in haar leven, gelukkig geweest is.

Die ervaring van vreugde is echter altijd passief geweest. Het gebeurt dat we genieten. We kunnen de vreugde niet verlangen, net zoals we haar niet kunnen verplichten, zich aan te dienen wanneer we ze nodig hebben.

En deze scheiding tussen onszelf en de vreugde berust op de tweedeling binnenin onszelf, die het uitbuitingsproces teweegbrengt.

We werken het hele jaar door om de 'vreugde' van de vakantie te kunnen ervaren. Wanneer de vakantie dan eindelijk daar is, voelen we ons 'verplicht' om ervan te 'genieten'. Een vorm van folter als elke andere. Hetzelfde geldt voor die verschrikkelijke zondagen. De doorzichtigheid van de illusie van vrije tijd doet ons de leegte voelen van het koopmansspektakel waarin we leven.

Dezelfde starende blikken lichten op doorheen het halflege glas, het tv-scherm, de voetbalwedstrijd, de heroïnedosis, het bioscoopscherm, de verkeersopstoppingen, de billboards en de geprefabriceerde huizen die het laatste restje landschap vernietigen.

Je vreugde zoeken in één van de 'voordrachten' van het kapitalistische spektakel is pure waanzin. Maar dat is precies wat het kapitaal wil dat je doet. De ervaring van vrije tijd die voorgeprogrammeerd werd door onze uitbuiters, is een dodelijke ervaring. Ze maakt dat je terug aan het werk wil gaan en een zekere dood verkiest boven een schijnbaar leven.

De echte vreugde is onbereikbaar vanuit het rationele raderwerk van kapitalistische uitbuiting. De vreugde ontsnapt aan alle categorieën. Niettemin moeten we ook in staat zijn de vreugde te verlangen, anders zouden we verdwalen.

De zoektocht naar vreugde is net daarom een wilsdaad; een krachtige verwerping van de bekrompen omstandigheden en waarden die het kapitaal ons oplegt. In de eerste plaats moet de arbeid als waarde verworpen worden. De zoektocht naar vreugde voltrekt zich langsheen de zoektocht naar spel.

Zo begrepen, krijgt het spel een heel andere betekenis dan degene die we kennen uit de dimensie van het kapitaal. Het spel dat zich afzet tegen de verantwoordelijkheden van het leven, is een kunstmatige, verstoorde afspiegeling van het eigenlijke spel. In de huidige omstandigheden van de strijd tegen et kapitaal is het spel geen 'tijdverdrijf', maar een wapen.

Door een vreemdsoortige ironie worden de rollen omgekeerd. Als het leven iets ernstigs is, is de dood een illusie. Zolang we leven bestaat de dood dan immers niet. De heerschappij van de dood, de heerschappij van het kapitaal, die ons bestaan als menselijke wezens ontkent en ons herleidt tot 'dingen', lijkt uitermate serieus, methodisch en gedisciplineerd. Maar haar aanvallen van hebzucht, haar ethische strengheid en haar obsessie met 'doen', verbergen stuk voor stuk één grootse illusie: de totale leegheid van het koopwarenspektakel, de zinloosheid van de onbegrensde accumulatie en de absurditeit van de uitbuiting. De totale ernst van de wereld van de arbeid en de productiviteit verbergt een totaal gebrek aan ernst.

De weigering van deze stompzinnige wereld en het nastreven van de vreugde, de droom en de utopie en hun zogezegd 'gebrek aan ernst', verbergen dan ook de meest ernstige levensdaad: de weigering van de dood.

In de fysieke confrontatie met het kapitaal kan het spel, zélfs vanachter de tralies, verschillende vormen aannemen. De meest uiteenlopende dingen kunnen spelenderwijs gedaan worden.

Niettemin dragen we bij de meeste dingen die we doen het 'ernstige' doodsmasker van het kapitaal. Het spel wordt

gekenmerkt door een levensimpuls die altijd nieuw en altijd in beweging is. Door ons te gedragen alsof we aan het spelen zijn, beladen we onze acties met die levensimpuls. We bevrijden onszelf van de dood. Het spel maakt ons bewust van het leven, het geeft ons de andere levensprikkel terug. In het andere handelingsmodel doen we alles alsof het onze plicht is, alsof we het moeten doen.

Wars van de vervreemding en de waanzin van het kapitaal, stelt deze altijd nieuwe prikkel van het spel ons in staat de vreugde te herkennen.

Daarin ligt de mogelijkheid te breken met deze wereld en nieuwe doelen, waarden en noden te ontdekken. Zelfs als de vreugde niet het doel is van de mens, dan is het als wilsdaad toch de dimensie die de strijd met het kapitaal een heel ander karakter geeft.

7

Het leven is zo saai dat er ons niets rest dan onze lonen op te doen aan de nieuwste rok of bloes. Broeders en zusters, wat zijn jullie echte verlangens? Rondhangen in het winkelcentrum; leeg en verveeld voor je uit staren, terwijl je een smakeloze koffie drinkt? Of de hele boel OPBLAZEN OF PLATBRANDEN.

The Angry Brigade

Het koopwarenspektakel heeft ons tot verdrinkens toe opgeslokt. Zowel de acteurs als de toeschouwers staat het water tot aan de kin. We wisselen van rol: de ene keer staren we met open mond naar anderen, de andere keer staren anderen naar ons. We hebben de glazen koets verlicht, hoewel we genoeg weten dat het slechts een pompoen is. De betovering van de sprookjestante heeft ons kritisch bewustzijn afhandig gemaakt. Nu zijn we verplicht het spel mee te spelen. Ten minste tot middernacht.

Armoede en honger zijn nog steeds de drijfkrachten van de revolutie. Maar het kapitaal is het spektakel aan het uitbreiden. Het wil nieuwe spelers op het podium. Het grootste spektakel ter wereld zal ons blijven verbazen. Het zal almaar complexer worden en beter georganiseerd worden. Nieuwe clowns bereiden zich voor om het podium te betreden en nieuwe wilde beesten zullen getemd worden.

De aanhangers van kwantiteit, de liefhebbers van de rekenkunde, zullen als eersten de tribune betreden. En verblind als ze worden door het schelle licht van de publiciteit, zullen ze de historische taak van de massa en de ideologie van verlossing achter zich aanslepen.

Als er echter één ding is, waarvan ze zich niet zullen kunnen bevrijden, is het hun ernst. Het grootste gevaar dat ze zullen moeten trotseren, zal een glimlach zijn. In de context van het koopwarenspektakel is de vreugde dodelijk. Alles is droefgeestig en triest; alles is ernstig en ordelijk; alles is rationeel en geprogrammeerd, nét omdat alles vals en denkbeeldig is.

De crisissen, de problemen van onderontwikkeling, armoede en honger daargelaten, zal de laatste en beslissende strijd van het kapitaal een strijd zijn tegen de verveling.

Ook de revolutionaire beweging zal hindernissen moeten nemen. Niet enkel degene die door het kapitaal onderworpen worden, maar ook de nieuwe hindernissen

die de beweging zichzelf heeft opgelegd. De verveling valt de beweging van binnenuit aan. Ze zorgt voor haar achteruitgang en maakt haar tot een verstikkende en onbewoonbare omgeving.

Laten we degenen die het koopwarenspektakel omarmen, diegenen die best tevreden zijn met de rol die ze spelen, adieu zeggen. Deze mensen geloven in de stapsgewijze hervorming van de gang van zaken en zien niet dat die hervormingen niet meer zijn dan een ideologische dekmantel. Eigenlijk weten ze maar al te goed dat het reformisme één van de basisregels is van het systeem. Het komt het kapitaal goed uit dat de scherpste kantjes stapsgewijs afgevijld worden.

Daarnaast ontbreekt het de revolutionaire beweging ook niet aan degenen die het kapitaal enkel woordelijk aanvallen. Deze mensen veroorzaken heel wat verwarring. Ze komen naar buiten met grootse uitspraken, maar maken niet langer indruk op iemand. Zeker niet op het kapitaal zelf dat hen op slinkse wijze gebruikt voor de meest delicate passages van haar spektakel. Wanneer het een solist nodig heeft, plaatst ze één van deze artiesten op het podium. Het resultaat is ronduit meelijwekkend.

De waarheid is dat het spectaculaire mechanisme van koopwaren gebroken moet worden, door het domein van het kapitaal te betreden. Door in haar coördinatiecentra en uiteindelijk in het eigenlijke knooppunt van de productie binnen te dringen.

Bedenk eens wat een prachtige explosie van vreugde, wat een scheppende stap voorwaarts dat buitengewoon doelloos doel zou kunnen voortbrengen.

Maar het is uiterst moeilijk binnen te treden in de mechanismen van het kapitaal met de vreugdevolle symbolen van het leven. De gewapende strijd is vaak een symbool van de dood. Niet omdat ze dood en vernieling zaait onder de bazen en hun lakeien, maar omdat ze de structuren van de dood zélf oplegt. Anders opgevat zou de

gewapende strijd een vreugdevolle actie kunnen zijn, die de structurele voorwaarden die het koopwarenspektakel ons oplegt (zoals de militaire partij, de verovering van de macht, de voorhoede), zou kunnen doorbreken.

Daarmee raken we een andere hindernis aan die de revolutionaire beweging moet nemen. Het onbegrip of de weigering de nieuwe omstandigheden van het conflict te (h)erkennen, door het dwangmatig opleggen van aftandse modellen, die nu onderdeel zijn geworden van het spektakel.

Een gebrekkig besef van de nieuwe revolutionaire werkelijkheid leidt tot een gebrekkig theoretisch en strategisch bewustzijn

van het revolutionaire potentieel van de beweging zelf. En het volstaat niet daarop te antwoorden dat de vijand te dichtbij is voor kwesties van theoretische aard. Dat zou enkel het onvermogen verbergen om de nieuwe realiteit van de beweging te zien. Een onvermogen dat ertoe leidt dat de fouten uit het verleden in het heden herhaald worden, met alle gevolgen van dien. De weigering nieuwe omstandigheden te erkennen, voedt bovendien allerhande rationalistische politieke waanbeelden.

Categorieën als wraak, leiders, partijen, voorhoedes en kwantitatieve groei hebben enkel betekenis in déze samenleving en deze betekenis bevordert enkel de bestendiging van de macht, worden deze categorieën totaal betekenisloos.

Door ons in het nergens van de utopie te begeven, kantelen we het arbeidsethos en komen we in het hier-en-nu van de vreugdevolle realisatie terecht, waardoor we loskomen van de historische organisatievormen.

De structuur waarin we dan terechtkomen, verandert voortdurend en voorkomt zo dat de strijd verkorst. Deze structuur wordt gekenmerkt door de zelforganisatie van arbeiders op de werkvloer én de zelforganisatie van de strijd tegen de arbeid. Niet dus de overname van de

productiemiddelen, maar de weigering van de productie, doorheen organisatievormen die voortdurend weigeren.

Zo'n structuur zien we reeds ontstaan onder werklozen en tijdelijke arbeiders. Aangepord door verveling en vervreemding ontstaan structuren die gebaseerd zijn op zelforganisatie. Doelstellingen die van buitenaf opgelegd worden door een organisatie, zouden deze beweging onmiddellijk nekken en uitleveren aan het koopwarenspektakel.

Velen onder ons zitten vastgeklonken aan dit idee van revolutionaire organisatie. Zelfs anarchisten, die de autoritaire organisatievorm verwerpen, zijn er niet vies van. Op basis daarvan aanvaarden we allemaal het idee dat tegenstrijdige realiteit van het kapitaal met gelijkaardige middelen (organisatie, nvdv) kan worden aangevallen. Deze middelen zijn immers ontstaan in hetzelfde strijdperk als het kapitaal zelf. We weigeren toe te geven dat niet iedereen de dingen op deze manier ziet. Onze theorie is immers identiek aan de praktijk en de strategie van onze organisaties.

Er zijn veel verschillen tussen de autoritairen en onszelf. Al deze verschillen worden echter overschaduwd door een gemeenschappelijk geloof in de historische organisatie. De anarchie zal bereikt worden doorheen het werk van deze organisaties (enkel in de benaderingswijze van deze visie verschillen we nog). Dat geloof openbaart echter iets heel belangrijks: de rationalistische idee dat de werkelijkheid in de progressieve termen te verklaren valt. Deze vooruitgangscultuur is gebaseerd op de idee dat de geschiedenis onomkeerbaar is en hangt samen met het analytisch vermogen van de wetenschap. We zien daardoor het heden als het punt dat alle inspanningen uit het verleden bevat; als het kookpunt van de strijd tegen de machten der duisternis (d.i. de kapitalistische uitbuiting).

Bijgevolg denken we dat we geavanceerder zijn dan onze voorgangers en dat we theorieën en organisatorische

strategieën kunnen uitwerken en realiseren die de som zijn van alle ervaringen uit het verleden.

Al degenen die deze interpretatie verwerpen, worden automatisch verbannen uit de realiteit van geschiedenis, vooruitgang en wetenschap. Wie die realiteit verwerpt is per definitie anti-historisch, anti-vooruitgang en anti-wetenschap. Veroordeeld zonder mogelijkheid tot beroep.

Gesterkt door dit ideologische apparaat, begeven we ons op straat. Daar komen we echter terecht in de realiteit van een strijd die opgebouwd is uit elementen die ontsnappen aan het kader van onze analyses. Op een ochtend begint de politie te schieten op een vreedzame betoging. De structuur reageert. Vervloekt! Het was een vreedzame betoging. Er moet een provocatie geweest zijn, anders was ze nooit ontaard in een individuele guerrilla. Niets ontsnapt immers aan het onberispelijke kader van onze ideologische organisatie. Onze organisatie is immers niet zomaar een deel van de werkelijkheid: ze is de werkelijkheid zélf. Alles wat buiten haar kaders treedt is waanzin en provocatie.

Supermarkten worden vernietigd, winkels, voedsel en wapendepots worden geplunderd, luxewagens in brand gestoken... Een aanval op het koopwarenspektakel in haar meest verdachte vorm ontplooit zich. De nieuwe structuren ontwikkelen zich op exact dezelfde manier. Ze vormen zich plotseling en met een minimum aan strategische oriëntatie. Geen geplooide kraagjes, geen ellenlange analytische vooropstellingen, geen complexe ondersteunende theorieën. Ze vallen aan. Kameraden gaan zich vereenzelvigen met deze structuren en verwerpen de organisatie die leiden tot macht, sociale vrede, afwachten en dood. Hun acties zijn een kritiek op de suïcidale wacht-maar-af-mentaliteit van deze organisaties. Vervloekt! Er moet een provocatie in het spel zijn.

Er is een afscheuring van de traditionele politieke modellen: een breuk die zich tot een kritiek ontpopt van de beweging zélf. Ironie wordt een wapen. Niet vastgeklonken

aan een schrijverstafel, maar *en masse* in de straten. Niet enkel de lakeien van de bazen maar ook revolutionaire leiders uit een ver en minder ver verleden komen daardoor in de problemen. Maar ook de mentaliteit van de amateur-baas en de voorhoede raakt in een crisis. Vervloekt! De enige gerechtvaardigde kritiek richt zich tegen de bazen en moet in overeenstemming zijn met de regels van de historische traditie van klassenstrijd. Iedereen die afwijkt van de les is een provocateur.

De mensen zijn het vergaderen beu. Ze hebben genoeg van de klassiekers, de zinloze betogingen, de haarklieverij van theoretische discussies, de eindeloze nuances en de eentonigheid en armoede van bepaalde politiek analyses. Ze willen vrijen, roken, naar muziek luisteren, wandelingetjes maken, slapen, spelen, flikken vermoorden, journalisten lamleggen, rechters een kopje kleiner maken en barakken opblazen.

Vervloekt! De strijd is enkel gerechtvaardigd indien hij begrijpelijk is voor de gangmakers van de revolutie. Anders zou de hele situatie wel eens aan hun controle kunnen ontsnappen en moet er wel sprake zijn van provocatie.

Haast je kameraad, schiet de flik, de rechter en de baas overhoop! Vooraleer een nieuwe ordedienst je ervan weerhoudt.

Spreek je totaalweigering uit, vooraleer de nieuwe repressie je ervan overtuigt dat 'nee' zeggen zinloos is en je de gastvrijheid van het gesticht zou moeten aanvaarden.

Val snel het kapitaal aan, vooraleer een nieuwe ideologie het weer in een heiligenwaad verhult. Haast jezelf om de arbeid te weigeren, vooraleer een nieuwe huichelaar je wederom probeert wijs te maken dat 'werk je vrij maakt'.

Speel, kameraad, snel! Bewapen jezelf, nu het nog kan.

8

De revolutie zal niet plaatsvinden,
vooraleer de Kozakken neerdalen.
Coeurderoy

Het spel krijgt iets raadselachtigs als het gebruikt wordt als onderdeel van het koopwarenspektakel. In de logica van het kapitaal verwerft het spel een dubbelzinnigheid die er eigenlijk vreemd aan is. Deze dubbelzinnigheid komt voort uit de illusoire structuur van de kapitalistische productie. Het spel wordt niet meer dan een opschorting van de productie; een ogenblik van 'vrede' in het alledaagse reilen en zeilen. Zo wordt het spel een geprogrammeerde en geregisseerde bezigheid. Bevrijd uit de klauwen van het kapitaal, ontleent het spel haar structuur echter aan haar eigen creatieve impuls. Het spel wordt er losgekoppeld van de scènes die de wereld van de productie nodig heeft; het ontwikkelt zich autonoom. Enkel in zo'n realiteit in het spel iets vrolijks; iets dat vreugde geeft. Dergelijke vreugde schort het tranendal van de uitbuiting niet op, maar realiseert zichzelf ten volle en wordt zo een volwaardig onderdeel van het leven. Op deze manier komt de vreugde tegenover de kunstgrepen van een doodse werkelijkheid te staan; een werkelijkheid die zélfs het spel gebruikt om haar droefgeestigheid te verbergen.

Zij die deze doodse werkelijkheid willen vernietigen, strijden tegen de mythische heerschappij van de kapitalistische werkelijkheid. Ze strijden tegen een heerschappij die zich schijnbaar uitstrekt tot in het oneindige, maar zich feitelijk wentelt in alledaagse stoffelijkheid. De vreugde ontstaat in het kielzog van de vernietigende actie. In die tragische vorm wordt ze geboren. Ze ziet het licht dankzij de bewustwording van het enthousiasme dat de spinnenwebben van de dood kan wegvagen. Het is geen zaak gruwel met gruwel, tragedie met tragedie of dood met dood te beantwoorden. Het gaat om een confrontatie tussen vreugde en tragedie, vreugde en dood.

Om een politieman te vermoorden, hoeft men toch geen schoongewassen rechtersgewaad aan te trekken? Rechtszaken en straffen maken altijd deel uit van het

kapitaalspektakel, zélfs wanneer ze uitgevoerd worden door revolutionairen. Wanneer een politieman vermoord wordt, wordt zijn verantwoordelijkheid toch niet gewogen in de schaal van rechtvaardigheid? Anders zou de strijd een louter rekenkundige kwestie worden. Wanneer men een politieagent vermoordt, programmeert men geen visie op de verhouding tussen uitbuiters en revolutionaire beweging. Veeleer reageert men op een onmiddelijke nood die vorm gekregen heeft binnen de revolutionaire beweging. Een nood die geen enkele analyse of rechtvaardiging ooit zou kunnen opleggen.

Het is de nood aan een aanval op de vijand, de uitbuiters en hun hielenlikkers. Deze noodzaak doet langzaam haar intrede in de structuren van de beweging. Slechts wanneer ze boven komt drijven, schakelt de beweging over van verdediging op aanval. Analyses en rechtvaardigingen liggen aan de bron van deze noodzaak. Indien de straten waarin de rellen plaatsvinden ermee geplaveid waren, zouden we erover struikelen. De rechtvaardiging bevindt zich in het eeuwenlange systematische geweld waarin het kapitaal de uitgebuitenen heeft ondergedompeld. Maar zelfs dan betreft het geen kant en klare rechtvaardigingen. Het geloof in dergelijke rechtvaardigingen zou niet meer zijn dan de zoveelste rationalisatie van onze beweegredenen; de zoveelste poging de werkelijkheid in een model te dringen dat er vreemd aan is.

Laat de kozakken maar neerdalen. De rol van de reactie is niet voor ons weggelegd. Wij weigeren in te gaan op de halfslachtige uitnodigingen die het kapitaal ons doet. Het is altijd beter een flik omver te knallen dan een kameraad.

De geschiedenis kent ogenblikken waarop de wetenschap bedreven wordt in hoofde van zij die strijden. Op zulke ogenblikken is er geen nood aan mensen die de waarheid vertolken. De waarheid licht dan op uit de gegeven stand van zaken. Op dergelijke momenten brengt de realiteit van de strijd de theorie voort.

De koopwarenmarkt, de overgang van feodale naar kapitalistische productievormen, stond aan de wieg van het kapitaal. Met de intrede van de productie in haar spectaculaire fase heeft de koopwaar zich echter ingenesteld in alle levenssferen: de liefde de wetenschap, de gevoelswereld, het bewustzijn etc. De tweede fase (de spectaculaire fase, nvdv.) van het kapitaal is helemaal geen ontspoorde variant van de eerste, zoals marxisten beweren. Het is een compleet nieuwe fase, waarin het kapitaal alles opslokt, zélfs de revolutie. Als de revolutie er niet in slaagt te breken met het productiemodel, als ze enkel alternatieve productievormen aanreikt, zal het kapitalisme haar opslokken in het koopwarenspektakel.

Enkel de strijd zélf kan niet gerecupereerd worden. Sommige vormen van de strijd, die hun beslag krijgen in precieze organisatorische eenheden, kunnen erin meegesleurd worden. Maar van zodra ze breken met het productiefetisjisme van het kapitaal, zal hun recuperatie bijzonder moeilijk worden.

In de tweede fase van het spektakel zijn kwesties van rekenkunde en wraak ook compleet zinloos. Als dergelijke zaken vernoemd worden, gebeurt dat in hun metaforische betekenis.

Het denkbeeldige spel van het kapitaal (het koopwarenspektakel) moet vervangen worden door het echte spel van de gewapende aanval en de vernietiging van de schijnwereld van het spektakel.

9

Doe het zelf
"Bricoleur" Manual

Het is spotgemakkelijk. Je kan het zelf doen. Op je eentje of met enkele vertrouwde kameraden. Ingewikkelde middelen zijn niet noodzakelijk. Ook uitgebreide technologische kennis is niet nodig.

Het kapitaal is kwetsbaar. Je hoeft enkel vastberaden te zijn.

Teveel toogpraat heeft ons afgestompt. Het is geen kwestie van angst. We zijn helemaal niet bang. We zijn gewoon volgestouwd met gefabriceerde ideeën, waarvan we ons niet kunnen bevrijden.

Iemand die vastberaden is haar daden tot uitvoering te brengen, is niet moedig. Zij heeft eenvoudigweg haar ideeën uitgeklaard en is zo tot het besef gekomen dat het zinloos is de rol te spelen die het kapitaal voor haar heeft weggelegd. Dergelijke mensen gaan met een helder bewustzijn en koele vastberadenheid over tot de aanval. Doorheen deze aanval realiseren ze zichzelf als menselijke wezens. Ze realiseren zichzelf in vreugde. De heerschappij van de dood gaat in rook op voor hun ogen. Zélfs wanneer ze vernietiging en angst teweegbrengen bij de bazen, lichten hun harten en de harten van de uitgebuitenen op in vreugde en kalmte.

Revolutionaire organisaties hebben het moeilijk om dat te begrijpen. Ze leggen een model op dat de realiteit van de productie weergeeft. De kwantitatieve heilsbestemming van dergelijke organisaties verhindert hen de kwalitatieve stap te zetten naar de esthetische dimensie van de vreugde.

Ook de gewapende strijd wordt door deze organisaties als een kwantitatieve aangelegenheid gezien. De doelen ervan worden uitgezet in termen van een frontale confrontatie.

Daardoor kan het kapitaal elke noodsituatie inperken. Het kapitaal kan probleemloos de contradicties toelaten, spectaculaire doelwitten uitstippelen en negatieve gevolgen ervan voor de producenten gebruiken om het spektakel verder uit te breiden. Het kapitaal aanvaardt de

confrontatie in het kwantitatieve strijdperk, omdat het in dat domein over alle antwoorden beschikt. Het beschikt over het alleenrecht op de regels van dat domein en produceert er zelfs de oplossingen.

De vreugde van de revolutionaire daad daarentegen is uitermate besmettelijk. Ze verspreidt zich als een olievlek. Het spel wordt betekenisvol van zodra het inwerkt op de werkelijkheid. Maar deze betekenis kristalliseert zich niet in een richtinggevend model. De betekenis van het spel valt uiteen in duizenden vruchtbare en onstabiele betekenissen. De interne verbindingen ervan krijgen vorm in de offensieve actie. Niettemin blijft de zin van het spel bewaard. De betekenis die het heeft voor zij die zich willen losweken van hun uitsluiting blijft gevrijwaard. Diegenen die het heft in handen nemen en diegenen die de bevrijdende gevolgen van het spel 'aanschouwen' zijn wezenlijk voor het spel zélf.

Ook de gemeenschap van vreugde is op deze manier gestructureerd. Het is een spontane manier om in contact te treden met anderen. Deze spontaniteit is fundamenteel voor de realisatie van de diepste betekenis van het spel. Het spel is een gemeenschappelijke activiteit, geen geïsoleerd gegeven. Als het al als een geïsoleerd gegeven bestaat, bevat het vaak de negatieve aspecten van psychologische repressie. Het betreft dan geen positieve aanvaarding van het spel als een creatief moment van strijd.

Het is de gemeenschapszin van het spel die willekeur verhindert in de keuze van de betekenis ervan. Zonder deze gemeenschappelijke relatie zou het individu er haar eigen regels en betekenissen aan kunnen opleggen. Deze betekenissen zouden compleet onverstaanbaar kunnen zijn voor anderen en zouden het spel herleiden tot een tijdelijke opschorting van de negatieve gevolgen van individuele problemen (de problemen van het werk, de vervreemding, de uitbuiting).

In de gemeenschappelijke overeenkomst, wordt het spel verrijkt door een samenvloeiing van wederzijdse acties. Creativiteit wordt rijker wanneer ze voortkomt uit wederzijdse bekrachtigde, bevrijde verbeeldingen. Elke nieuwe uitvinding, elke nieuwe mogelijkheid kan gezamenlijk beleefd worden, zonder dat er uitgewerkte modellen aan te pas komen. Elke nieuwe mogelijkheid kan, zelfs als louter creatief moment, een vitale invloed hebben, ongeacht de ontelbare moeilijkheden die de realisatie ervan inhoudt.

Een traditionele revolutionaire organisatie legt uiteindelijk altijd de heerschappij van haar technici op. Ze neigt onvermijdelijk naar technocratie. De nadruk op het mechanische aspect van de strijd doet deze aanpak altijd ontsporen.

Een revolutionaire structuur die de vreugde zoekt in de vernietiging van de macht, beschouwt de middelen die ze gebruikt om deze vernietiging uit te voeren slechts als middelen. Diegenen die deze middelen gebruiken, zouden er geen slaven van mogen worden. Net zomin als diegenen die deze middelen weten te gebruiken, de anderen tot slaven zouden mogen maken.

De dictatuur van het middel is een uitermate gruwelijke dictatuur.

De belangrijkste wapens van de revolutionairen zijn hun vastberadenheid, hun geweten, hun beslistheid over te gaan tot daden, hun individualiteit. Het wapen zélf is slechts gereedschap en moet als dusdanig voortdurend kritisch geëvalueerd worden. Een kritiek van wapens is ronduit onontbeerlijk. Al te vaak werd het machinegeweer en de militaire efficiëntie verheerlijkt.

De gewapende strijd heeft niet alleen met wapens te maken. De wapens op zich kunnen de revolutionaire dimensie onmogelijk weergeven. Het is gevaarlijk iets complex als de werkelijkheid tot één enkel ding te herleiden. Daarin schuilt het risico van het spel. Het kan de

levende ervaring herleiden tot een speelgoedje; iets magisch en absoluuts. Niet toevallig werd het machinegeweer hét symbool van veel strijdbare revolutionaire organisaties.

We moeten voorbij deze mythologie van objecten gaan, om in te zien dat vreugde de diepere betekenis is van de revolutionaire strijd. Anders vallen we wederom ten prooi aan de illusies en klemmen van het koopwarenspektakel.

Wanneer het kapitaal geconfronteerd wordt met de gewapende strijd benut het haar laatste inspanningen. Het beweegt zichzelf naar haar uiterste grens. Om te kunnen handelen op glad ijs heeft het de steun nodig van de publieke opinie. Bijgevolg lanceert het een psychologische oorlog met de meest verfijnde wapens van de moderne propaganda.

De manier waarop het kapitaal vandaag fysiek georganiseerd is, maakt het uitermate kwetsbaar voor een revolutionaire structuur die in staat is te beslissen wanneer en hoe ze tot de aanval zal overgaan. Het is zichzelf bewust van deze zwakte en zoekt naar manieren om die zwakte te compenseren. De ordediensten volstaan niet. Zélfs het leger volstaat niet. Het kapitaal eist voortdurende waakzaamheid van de ménsen zelf. Zélfs van de meest nederige proletariër. Om daarin te slagen, drijft het kapitaal wiggen in het klassenfront. De armen moeten overtuigd worden van het gevaar van gewapende organisaties en de heilzaamheid van de staat, de moraal, de wet...

Indirect dwingt de staat deze organisaties en hun militanten in precieze rollen. Eens men in deze rol gedrongen zit, verliest het spel elke betekenis. Alles wordt 'serieus' en denkbeeldig. De strijd begeeft zich op het domein van het spectaculaire en wordt een koopwaar. De vreugde wordt 'gemaskeerd'. Het individu wordt anoniem, speelt haar rol tot het bittere einde, niet meer in staat het onderscheid te maken tussen schijn en werkelijkheid.

Om los te breken uit de magische cirkel van theatrale koopwaren, moeten we alle rollen weigeren, ook die van 'professionele' revolutionairen.

De gewapende strijd zou niet iets professioneels mogen worden. Die taakverdeling is net het aspect van kapitalistische productie dat men eraan wil opleggen.

"Doe het zelf." Breek het alomvattende karakter van het spel niet op in rollen. Verdedig je recht op levensgenot. Saboteer het doodse project van het kapitaal. Het kapitaal kan enkel creatieve en speels kenmerken aannemen door degene die speelt in een 'speler' te transformeren. De scheppende geest wordt door het kapitaal tot levende dode getransformeerd.

Spreken over het spel zou ronduit zinloos zijn, mocht de 'wereld van het spel' gecentraliseerd worden. We moeten voorzien zijn op deze mogelijkheid. Het kapitaal zal zich het revolutionaire voorstel van de 'gewapende vreugde' proberen toe te eigenen. Eén manier om dit te doen, is de 'wereld van het spel' van buiten uit beheren door rollen op te leggen of bepaalde middelen (speelgoed) tot mythe te verheffen.

Door de houdgreep van de centralisatie (de militaire partij) te verbreken, verstoort men het ideeëngoed van het kapitaal, al was het maar omdat het afgestemd is op de code van het spektakelproductiviteit van de kwantitatieve markt. Wanneer de actie gecoördineerd wordt door vreugde stelt ze het kapitaal voor raadsels. Het is niets. Iets zonder precies doel; verstoken van elke realiteit. Dat moet wel omdat het wezen, de doelstellingen en de realiteit van het kapitaal illusoir zijn, terwijl het wezen, de doelen en de werkelijkheid van de revolutie concreet zijn.

De code van de nood aan communisme neemt de plaats in van de code van de nood aan productie. In het licht van deze nood worden de beslissingen die het individu neemt in de gemeenschap van het spel betekenisvol. Dan pas wordt

het onwerkelijke, denkbeeldige karakter van de kadavermodellen van koopwaren én omgekeerd.

10

De uil vliegt uit.
Atheens spreekwoord

"De uil vliegt uit". Dat acties die ongelukkig zijn begonnen zijn alsnog goed mogen aflopen. Dat de revolutie alsnog werkelijkheid mag worden, ondanks het uitstel en het verlangen naar sociale vrede van de revolutionairen.

Het kapitaal zal het laatste woord geven aan de witten overjassen. Gevangenissen zullen niet lang meer bestaan. Het zullen forten worden uit een verleden dat enkel nog overleeft in de wilde fantasieën van een of andere oude reactionair. Ze zullen samen met de ideologie van de sociale orthopedie uit het gezichtsveld verdwijnen. Er zullen niet langer voordelen zijn. De criminalisering die het kapitaal voortbrengt, zal gerationaliseerd worden. Ze zal bestaan uit een opeenvolging van gestichten.

Wanneer de hele werkelijkheid spectaculair is, staat diegene die het spektakel weigert buiten de werkelijkheid. Eender wie de code van de koopwaren weigert, is waanzinnig. Elke weigering te buigen voor de koopwarengod zal toevertrouwd worden aan een mentaal gesticht.

Daar zal de behandeling radicaal zijn. Geen inquisitiestijl-foltering of bloed aan de muren meer; dergelijke dingen zetten de publieke opinie teveel op stelten. Ze dwingen de rechtschapene

tot tussenkomsten, lastige vragen, amendementen én ze verstoren de harmonie van het spektakel. De totale vernietiging van iemands personaliteit als remedie tegen de waanzin veroorzaakt veel verontwaardiging. Zolang de gewone vrouw en man in de straat zich omgeven voelen door de onverstoorbare atmosfeer van het kapitalistische spektakel, zullen de poorten van het gesticht voor hen gesloten blijven. De wereld van de waanzin zal hen vreemd zijn, hoewel er altijd wel een gesticht in de buurt zal zijn; bij elke fabriek, tegenover elke school, achter elke landstrook en temidden van elke woonwijk. In onze kritische stompzinnigheid moeten we ons ervoor hoeden de weg niet te bereiden voor de ordediensten in dokstervest.

Het kapitaal is een interpretatiecode aan het programmeren die ze massaal wil verspreiden. Op basis van deze code zal de publieke opinie degenen die de bazen aanvallen, de revolutionairen, gaan zien als waanzinnigen. Vandaar de nood aan mentale gestichten. De gevangenissen worden ook gerationaliseerd naar het Duitse model. Eerst zullen ze omgevormd worden tot speciale gevangenissen voor revolutionairen, dan in modelgevangenissen, vervolgens in kampen voor hersenmanipulatie en ten slotte in mentale gestichten.

Maar het gedrag van het kapitaal wordt niet enkel ingegeven door de strijd van de uitgebuitenen. Het wordt gedicteerd door de logica van de code van de koopwarenproductie.

Voor het kapitaal is het gesticht de plaats waar het algemene reilen en zeilen van het spektakel onderbroken wordt. Het gevangeniswezen slaagt daar niet in, omdat het gebonden is aan de logica van de sociale orthopedie.

De 'plaats' van het gesticht heeft echter begin noch einde, ze heeft geen geschiedenis en is onveranderlijk. Het is een plaats van stilte.

Die andere plaats van stilte, het kerkhof, heeft het vermogen luidop te spreken. Onze doden spreken. En ze spreken luid. Ze kunnen zwaarwichtig zijn. Daarom zal het kapitaal ervoor zorgen minder en minder doden op haar geweten te hebben. Het aantal 'gasten' in gestichten zal dan weer toenemen. Het 'thuisland van het socialisme' heeft het kapitaal veel bijgeleerd.

Het gesticht is de perfecte therapeutische rationalisatie van de vrije tijd. Het is een opschorting van de arbeid die geen schade berokkent aan de koopwarenstructuur: afwezigheid van productiviteit. De waanzinnige hoeft niet te werken en bevestigt net daardoor dat arbeid wijsheid is.

Wanneer we zeggen dat de tijd niet rijp is voor de open aanval op de straat, openen we de poorten van het mentaal gesticht voor kameraden die wél tot de aanval besloten

hebben. Wanneer we zeggen dat de tijd voor revolutie nog niet daar is, spannen we de dwangbuis strakker aan. Wanneer we zeggen dat zulke acties provocerend zijn, reiken we beulen de doktersjas aan.

Indien het aantal tegenstanders van het kapitaal beperkt was, zou het klein geschut volstaan. Een dozijn doden kan wel door de beugel. Dertigduizend, honderdduizend zouden al een keerpunt in de geschiedenis betekenen; een revolutionair referentiepunt dat de vredevolle harmonie van het koopwarenspektakel sterk zou verstoren. Bovendien is het kapitaal wel sluwer. Drugs zijn neutraler dan kogels. Ze hebben het alibi therapeutisch te zijn.

Dat het kapitaal zélf in waanzin mag ten onder gaan. De samenleving is één immens mentaal gesticht. Dat de kansen mogen keren.

De neutralisering van het individu is een onophoudelijke praktijk in de verzakelijkte totaliteit van het kapitaal. Het uitvlakken van opinies is een therapeutisch proces, een moordende machine. In de spectaculaire vorm van het kapitalisme is deze uitvlakking een basisvoorwaarde voor de productie. En indien de weigering van dat alles een teken van waanzin is; indien de keuze voor vreugde een teken van waanzin is, wordt het dringend tijd dat iedereen het addertje onder het gras begint op te merken.

Het hele apparaat van de westerse culturele traditie is een machine des doods; een ontkenning van de werkelijkheid; een heerschappij van het fictieve, die elke vorm van hongersnood, onrechtvaardigheid, uitbuiting en genocide in zich opgestapeld heeft. Indien de weigering van deze logica veroordeeld wordt als waanzin, wordt het tijd waanzin van waanzin te scheiden.

De vreugde bewapent zichzelf. Haar aanval verplettert de koopwarenhallucinatie, de machinerie, de wraak, de leider, de partij en kwantiteit. Haar strijd vernietigt de winstlogica, de architectuur van de markt, de programmering van het leven en het laatste document in

het laatste archief. Haar gewelddadige uitbarsting draait de orde van afhankelijkheid, de nomenclatuur van positief en negatief en de code van de koopwarenillusie binnenstebuiten.

Maar dat alles moet meegedeeld worden. De overweg van een wereld van vreugde naar doodse wereld gaat niet over rozen. De codes gaan in kortsluiting en vegen elkaar weg. Wat beschouwd wordt als illusie in de wereld van vreugde, is werkelijkheid in de wereld van de dood en omgekeerd. De lichamelijke dood, die zozeer gevreesd wordt in de doodse wereld, is minder beschamend dan wat men slijt voor 'het leven'.

Vandaar het vermogen van het kapitaal om boodschappen van vreugde te mystificeren. Zelfs revolutionairen van de kwantitatieve logica zijn niet in staat ervaringen van vreugde ten volle te begrijpen. Soms doen ze twijfelachtige en onbetekenende pogingen. Dan weer laten ze zich meeslepen in veroordelingen die niet moeten onderdoen door die van het kapitaal.

In het koopwarenspektakel zijn het de goederen die van tel zijn. Het actieve element van deze opeengestapelde hoop goederen is de arbeid. Binnen het kader van de productie is niet tegelijkertijd positief en negatief. Het is mogelijk op te komen voor niet-arbeid; niet voor de negatie van de arbeid, maar voor haar tijdelijke opschorting. Op dezelfde manier is het mogelijk op te komen voor het niet-koopwaar, voor het persoonlijke object, maar dan enkel binnen een 'vrijetijdscontext', nl. als iets dat gemaakt werd tijdens een tijdelijke toegeving van de productiecyclus (een hobby). Hieruit blijkt duidelijk dat de concepten niet-arbeid en niet-koopwaar bruikbaar zijn voor het productiemodel als dusdanig.

Aspecten van vreugdeacties kunnen enkel meegedeeld worden als de betekenis van zowel vreugde als dood opgehelderd wordt. Als vreugde en dood gezien worden als bestanddelen van tegenover elkaar staande werelden, die

voortdurend in onderlingen strijd zijn met elkaar. We mogen echter niet de illusie koesteren dat we alle aspecten ervan zouden kunnen meedelen. De ervaring van een sprankel vreugde volstaat om de betekenis van de aanval op het kapitaal te vatten. Zélfs wanneer die sprankel ervaren werd buiten de context van de aanval. Diegenen die vastgeroest zitten in een gedateerde visie van de confrontatie, gebaseerd op een kwantitatieve illusie, zullen het daar veel moeilijker mee hebben.

De uil zou alsnog de vleugels kunnen spreiden en uitvliegen.

11

Voorwaarts iedereen!
Met wapens en hartstocht,
woord en pen,
dolk en pistool,
ironie en vloek, diefstal, vergiftiging
en brandstichting. We verklaren... de oorlog aan
de samenleving!
Déjaque

Laten we het wachten, de twijfels, de dromen van sociale vrede, de compromismentaliteit en de naïviteit afzweren. De metaforische prullen van het kapitalistische marktkraam zijn niet aan ons besteed. Laten we het omvattende en alverklarende detailanalyse naast ons neerleggen. Enorme volumes vol gezond verstand en angst. Laten we de democratische en burgerlijke illusies van discussie, dialoog, debat en vergadering afzweren. Net als de verlichte capaciteiten van de maffiosibazen. Laten we de wijsheid die het burgerlijke arbeidsethos in onze harten gegrift heeft, uitvagen. Laten we ons losmaken van het eeuwenoude christendom en haar ethiek van gehoorzaamheid en opoffering. Laat ons breken met priesters, bazen, revolutionaire, minder revolutionaire en andere leiders. Breek met de getallen, de illusies van kwantiteit en de wetten van de markt. We zullen een ogenblik verpozen op de kadavers van de vervolgden. Laat ons een ogenblik nadenken.

De wereld behoort ons niet toe. Als er al een godheid is die dom genoeg is om de wereld te willen zoals hij is, laat hem er dan zijn plan mee trekken. Laat hem dan de ruïnes tellen in plaats van de gebouwen, de kerkhoven in plaats van de steden, de modder in plaats van de rivieren en het rottend slik in plaats van de zeeën.

Het grootste goochelspektakel ter wereld kan ons niet langer bekoren.

We zijn ervan overtuigd dat vreugdevolle gemeenschappen zullen opstaan uit onze strijd in het hier en nu.

En voor het eerst zal het leven zegevieren over de dood.